

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1690/2023
06.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ивица Радоњић, адвокат из ..., против туженог Јавно комунално предузеће „Доњи Милановац“ из Доњег Милановца, кога заступа пуномоћник Слободан Јоновић, адвокат из ..., ради накнаде зараде, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 5375/2022 од 14.02.2023. године, у седници одржаној 06.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ усваја ревизија тужиље и **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 5375/2022 од 14.02.2023. године у преиначујућем делу (у ставу другом изреке) тако што се одбија као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Основног суда у Мајданпеку П 22/21 од 20.09.2022. године, исправљена решењима истог суда од 04.11.2022. године и од 15.11.2022. године у делу ставова првог и трећег изреке у делу којим је тужена обавезана на накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за период од новембра 2021. године закључно са септембром 2022. године и у ставу другом изреке.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 22.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправке ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мајданпеку П 22/21 од 20.09.2022. године, исправљеној решењима истог суда од 04.11.2022. године и од 15.11.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да тужиљи на име накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од 18.01.2019. године до 20.09.2022. године исплати појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате (све ближе наведено и опредељено овим ставом изреке). Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде неисплаћене солидарне помоћи исплати износ од 90.777,42 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да за тужиљу изврши уплату свих доприноса, пореза и др, за период од 18.01.2019. године до 20.09.2022. године. Ставом четвртим изреке,

обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 103.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 5375/2022 од 14.02.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Мајданпеку П1 22/21 од 20.09.2022. године, исправљена решењима истог суда од 04.11.2022. године и од 15.11.2022. године у делу става првог изреке за накнаду штете у висини изгубљене зараде за период од јануара 2019. године до октобра 2021. године и у делу става трећег изреке за период од јануара 2019. године до октобра 2021. године. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој за период од новембра 2021. године до септембра 2022. године, исплати појединачно наведене месечне новчане износе са законском затезном каматом почев од доспелости сваког појединачног износа до исплате, као и захтев тужиље за исплату солидарне помоћи у износу од 90.777,42 динара и у преосталом делу става трећег изреке за уплату доприноса за период од новембра 2021. године до септембра 2022. године. Ставом трећим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу четвртом изреке тако што је обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 87.000,00 динара, док је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка преко досуђеног до траженог износа од 103.500,00 динара.

Против преиначујућег дела правноснажне пресуде донете у другом степену (ставови други и трећи) тужиља је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408, Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20) па је оценио да је ревизија тужиље дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП и да је основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код туженог до 18.01.2019. године када јој је решењем туженог отказан уговор о раду од 04.12.2013. године. Делимичном пресудом Основног суда у Мајданпеку П1 45/19 од 30.01.2020. године поништено је као незаконито решење туженог од 15.01.2019. године о отказу уговора о раду број .../... од 04.12.2013. године. Наведена делимична пресуда потврђена је пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3991/2021 од 26.10.2021. године. Тужиља је на основу извештаја туженог од 27.05.2022. године о висини зарада и од 04.07.2022. године о висини износа солидарне помоћи, определила висину тужбеног захтева поднеском од 16.06.2022. године. Тужени је оспорио основ тужбеног захтева јер сматра да накнада штете по тужби из предмета П1 45/19, искључује предметно потраживање, као и да тужиља нема право на солидарну помоћ.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, по становишту простепеног суда правне последице незаконитог престанка радног односа су у обавези туженог да тужиљи накнади штету за цео утужени период, па је усвојио тужбени захтев за накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за

предметни период од 18.01.2019. године до 20.09.2022. године, без обзира на то што тужилца због незаконитог отказа није захтевала реинтеграцију јер се у овој парници ради о накнади штете због изгубљене зараде. Обавезао је туженог и на исплату накнаде солидарне помоћи јер је чланом 67. став 5. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије предвиђена могућност исплате солидарне помоћи запосленом у складу са општим актом послодавца и под условом да за то има обезбеђена финансијска средства, а тужени је доставио извештај о висини социјалне помоћи коју би тужилца примила у наведеном периоду.

Другостепени суд је потврдио првостепену пресуду у делу за накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање за период од јануара 2019. године до октобра 2021. године (од престанка рада до правноснажности делимичне пресуде којом је поништено решење о отказу уговора о раду). Преиначио је првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужилца за накнаду штете у висини изгубљене зараде и уплату доприноса за период од новембра 2021. године закључно са септембром 2022. године, налазећи да јој након правноснажности наведене делимичне пресуде не припада тражена накнада зараде. Док социјална помоћ у смислу члана 191. став 2. ЗОР не улази у штету због изгубљене зараде јер спада у друга примања.

По оцени Врховног суда, становиште другостепеног суда у побијаним (преиначујућем) делу је засновано на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 191. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 75/14), прописано је да ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог, одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио (став 1); да се накнада штете из става 1. овог члана утврђује у висини изгубљене зараде која у себи садржи припадајуће порезе и доприносе у складу са законом, у коју не улази накнада за исхрану у току рада, регрес за коришћење годишњег одмора, бонуси, награде и друга примања по основу доприноса пословном успеху послодавца (став 2); да уколико суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће, на захтев запосленог обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленог у зависности од времена проведеног у радном односу код послодавца, година живота запосленог и броја издржаваних чланова породице (став 5).

Наиме, напред наведеном накнадом штете се супституише реинтеграција и иста је независна од накнаде штете због изгубљене зараде. Циљ накнаде штете предвиђене одредбом члана 191. став 5. Закона о раду јесте управо супституција уместо враћања на рад, које враћање би свакако припало тужилци као последица незаконитог отказа. Са друге стране, накнада штете за неисплаћену зараду је независна од накнаде зараде којом се супституише реинтеграција.

Основано тужилца побија правилност пресуђења другостепеног суда у делу исплате накнаде зараде за период од новембра 2021. године закључно са септембром 2022. године који је претходио доношењу првостепене пресуде у овој правној ствари. Наиме, у смислу наведене законске норме, уколико запослени не жели да се

реинтегрише у радни однос, он по самом закону има право да уместо враћања на рад захтева накнаду штете (тзв. супституција реинтеграције). Међутим, запослени има право и на накнаду штете у виду изостале зараде у спору у коме је поништено решење о отказу уговора о раду у којем је могао тражити да се врати на рад, али то није учинио, као у конкретном случају. У овом случају, тужиљин уговор о раду закључен је на неодређено време и она би могла бити враћена на рад, па полазећи од чињенице да је решење туженог од 15.01.2019. године правноснажно поништено делимичном пресудом од 26.10.2021. године, те да тужиља није захтевала враћање на рад, припада јој право (услед незаконитог поступања послодавца) на тражену накнаду штете у висини изостале зараде и уплате припадајућих доприноса за период у којем није радила, све до доношења судске одлуке о овом тужбеном захтеву.

Право на солидарну помоћ може се утврдити општим актом или уговором о раду према одредби члана 120. тачка 1. Закона о раду ("Сл. гласник РС" бр. 24/05 ... и 113/17). Ово право регулисано је и одредбом члана 67. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије ("Сл. гласник РС" бр. 27/15, 36/17 и 5/18), којим је у ставу 5. прописано да послодавац може да исплати солидарну помоћ запосленом у складу са својим општим актом и под условом да за то има обезбеђена финансијска средства, ставом 6. истог члана прописано да је послодавац дужан да планира и запосленом исплати солидарну помоћ, ради ублажавања неповољног материјалног положаја, под условом да за то има обезбеђена финансијска средства.

Врховни суд налази да је првостепени суд правилно применио материјално право из одредабе члана 120. став. 1 ЗОР обзиром да је послодавац у смислу одредаба цитираног Посебног колективног уговора предвидео солидарну помоћ у висини новчаних износа по извештају који је сам доставио.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Тужиља је успела у поступку по ревизији, па јој, на основу чланова 153. став 1, 154. став 2. и 163. став 2. ЗПП, припадају и опредељени трошкови ревизијског поступка за састав ревизије од 22.500,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС” број 43/2023 од 26.05.2023. године). Тужиљи се не досуђују трошкови таксе, јер тужиља није поставила опредељени захтев за накнаду тих трошкова (члан 163. ст. 1. и 2. ЗПП).

На основу члана 165. став 2. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић